
اگر نورث ایرانی بود

سرھی بر تاریخ، اقتصاد، ادبیات و جامعه ایران

علی رضاقلی (والا).

فهرست

۷	سحن ناشر
۱۱	مقدمه مؤلف
۲۵	تاریخ، توسعه و توسعه بیافتنگی
۲۵	چکیده
۲۶	در با اهمیت تاریخ و روش
۲۷	سست آرای مهدی نادرگان با آرای مارکس، اس حدون و بورث
۳۰	اوصاف اصلی ایرانیان در آغاز قرن بیستم
۳۲	اوصاف فرعی ایرانیان در آغاز قرن بیستم
۳۵	بررسی مقایسه‌ای سیاست‌های روش شناختی مورد بیار برای نگاه به ایران
۵۲	نکات پایانی
۵۴	منابع
۵۵	نهاادهای عارقی در اقتصاد ایران
۵۵	مقدمه
۶	اهمیت تاریخ
۶۲	بهادها و تاریخ
۶۵	شرایط بهادی برای رشد اقتصادی
۶۵	تفاوت‌های بهادی و نتایج آن
۶۷	طریقه رفتاری بهادی و مردمبار لحتی اجتماعی
۶۸	انگیزش و رمزگشایی محیط
۷۱	رفتار انسانی و هریسه‌های مفادلاتی
۷۲	هریسه‌های مفادلاتی و رهیافت بهادگرا و نئوکلاسیک
۸۴	عوامل تغییر
۹۲	قسمت دوم

۹۹	مرکر نقل اقلاب اول
۱۰۳	صرورت بطریه دولت
۱۰۵	شاهت سارمان‌های اقتصادی و سیاسی
۱۰۸	کلید فهم ناکارامدی نارار اقتصادی
۱۱۹	اقلاب اقتصادی اول
۱۲۷	اشکال سارمان
۱۳۳	ایدئولوژی، دولت، حقوق مالکیت
۱۳۷	اقلاب اقتصادی اول و دوم
۱۳۷	بحش دوم ار کتاب دوم
۱۵۲	نتیجه
۱۵۵	نمک زندگی
۱۵۵	چکیده
۱۵۶	مروری کوتاه بر حامعه‌شناسی تاریخی اقتصاد ایران
۱۶۷	عالی‌سپ سه‌مثانه یک پدیده استثنایی
۱۸۳	منابع
۱۸۵	سوراخ کژدم
۱۸۵	چکیده
۱۸۶	مقدمه بیان بطری بحث
۱۸۸	بهادها و واستگی به مسیر طی شده
۱۹۷	نگاهی به ناب اول گلستان سعدی
۲۰۷	قدرت کارشناسی در برابر قدرت سیاسی
۲۲۴	آثار اقتصادی تلوں طبع شاه
۲۳۷	ساحتار بهادی و الگوی تعامل اقتصاد و سیاست
۲۵۱	سحن پایانی
۲۶۴	منابع

تاریخ، توسعه و توسعه نیافتگی^۱

«نگرش تطبیقی به آرای اس‌حدلون^۲، مارکس^۳، نادرگان^۴ و بورث^۵»

حکایه

این مقاله مدعی آن است که «نگرش تاریخی» و «روش میاس»، قابل ملاحظه‌ترین و راهگشاترین ابرارها برای تبیین مسائل توسعه و توسعه‌نیافتگی است در همین راستا با یک بررسی تطبیقی آرای چهار اندیشمند برگ را برای درک مسائل سیادی توسعه ملی بررسی کرده است یافته مهم این پژوهش آن است که وحه مشترک هر چهار نفر، بهره‌گیری از روش تحلیل تاریخی و مادی-معیشتی است که فراخور شرایط محیطی-رمائی و دهی آن‌ها به کار گرفته شده که قابلیت‌ها و محدودیت‌های حاصل

۱ این مقاله پیش‌تر در مجله اقتصاد و حامعه، سال دوم سماره ۵، نامبر ۱۳۸۴ منتشر شده است

۲ ابوبد عدال‌الرحمن بن محمد بن حدلون حصرمی (۷۳۲ هـ - ۵۸۸ ق) مفکر و مورخ برحسنه مسلمان

۳ کارل هایرسس مارکس (Karl Heinrich Marx) (۱۸۱۸ م - ۱۸۸۳ م) مفکر، مورخ، فلسفه، حامعه‌سیاس و اقتصاددان آلمانی

۴ مهدی نادرگان (۱۲۸۶ هـ - ۱۳۷۳ هـ) ساسیدار و مفکر مسلمان ایرانی

۵. داگلاس سیسل بور (Douglass Cesil North) (۱۹۲۱ م - ۱۵۲ م) اقتصاددان و تاریخ‌نگار اقتصادی برحسنه و بردیه خابره بول اقتصاد در سال ۱۹۹۳

قانونی‌می‌دی‌ها و نظم‌های قانون‌وار حامعه هستند تا تواصیل از چراجی و چگونگی رویدادهای جمعی «تبیین» عالمانه به دست دهد آنان درواقع به دیال آن هستند که «مکابیسم‌های پیونددۀ علت و معلول» را بیاسد، مثلاً درباره عقاب‌مایدگی ایران یا به قول مرحوم نارنگان ایکه «ما چگونه این گویه که هستیم، شده‌ایم» به دیال این هستند که عوامل علیّ را بیاسد که به تأسیس بهادهای امروری ایران محرّک شده است این گویه کارها از دوران گذشته و هم امروزه تقریباً در بیشتر کشورهای جهان مرسوم است متفکران بررگ و سیاست‌گذاران رشته‌های مختلف علوم اجتماعی همگی تاریخی‌بگر بودند، مثل مارکس، فردیک لیست، وبلن، وبر، دورکیم، آگوست کست و دیگران این متفکران، در یافتن مکابیسم‌های علیّ به وجود آورده صور حیات جمعی راههای مختلفی رفته و روش‌های گویاگویی را برای تبیین برگردیدند، مانند نظریه «اختیار عاقله» که نئوکلاسیک‌های اقتصادی برگردیدند یا نظریه‌های دلیل کاو و تفسیری و نظریه‌های ساختاری و بوکسیونالیستی و همچین نظریه‌های مادی-معیشتی (ماتریالیستی) این نظریه‌ها، به فراخور، هریک صورتی از حیات جمعی را قابع کشیده‌تر تبیین می‌کند و هریک برای حایی و ادواری ممکن است کم‌عست‌تر باشد در هر صورت، «روش»، شاخص و شاقول کار علمی است و کارهایی که روش‌نمد بیستند یا هر گوشه‌ای از آن از روشی استفاده می‌کند، در برابر نقد بهشت آسیب‌پذیرد این توصیفی به اختصار در ناب اهمیت تاریخ و روش‌شناختی بود

نسبت آرای مهدی بازرگان با آرای مارکس، این خلدون و نورث مرحوم نارنگان در مقاله روحیه سارگاری ایرانی^۱ اقدام به طرح چهار پرسش

^۱ این مقاله در اسهای کتاب روح ملنها بوسۀ آندره ریگرمند، ترجمه مرحوم احمد آرام و اسیار شرک سهامی انسار آمده است و اکنون سر محددا در مجموعه آثار مرحوم نارنگان می‌باشد آن را یافت

hood را دارد و سپس یافته‌های کلیدی آن متفکران برحسب مسائل حاصل ایران نقد و ارزیابی شده است نتیجه‌گیری بهایی بوسیله این است که نا لحاظ کردن شرایط ویژه ایران، ابرارهای تحلیلی بهادگرگاریان از قابلیت سیی بیشتری برای تبیین مسائل توسعه برخوردار است

در باب اهمیت تاریخ و روس

ار آحا که حامعه «سرشار از گذشته و آستان آیده» است، ار آحا که حامعه مجموعه‌ای از بهادهای تاریخی به ارت رسیده است که همیشه انتخاب افراد را برای آیده تحت تاثیر قرار می‌دهد، ار آحا که «ساختمان ریستی آدمی تمامی طبیعت او را تعیین نمی‌کند و حصایص روان‌شناختی شخصیت و رفتار آدمی از تحریه حیاتی او در عرصه حاکمه، کار، وررش و سیاست {آیدئولوژی و } تأثیر می‌پذیرد، ار آحا که گروه‌ها، حوصله‌های فرد، ساختارهای انگیرشی، حواص ساختارها، بهادها و سارمان‌های اجتماعی، اوصاف اخلاقی، عقیدتی گروه‌ها و طایعه‌های مختلف، موقعیت‌های تکنولوژیک، تحولات فرهنگی، مشخصات محیط ریست طبیعی، همه و همه در انتخاب افراد حامعه و آیده و تحولات تأثیر می‌گذارد و بهادها بیر علاوه بر هویت حاری دارای هویت تاریخی هستند، تقریباً تمامی کسانی که «له صورت حدی» و «روشمد» در فکر پاسخگویی به مشکلات برمنی آید در عین آنکه بگاهی به رمان حال دارید به گذشته بیر توجه می‌کند و ار آن جهت که تعییرات بدو توجه به آن امکان ندارد به آیده بهر بیر می‌اندیشند، ریرا اوصاع بهتری را آرزو می‌کند و می‌داند که میراث گذشته «انتخاب» حال و آیده را مقید می‌کند

در الواقع کسانی که در رشته‌های علوم انسانی به «صور حیات جمعی» حامعه می‌اندیشند و در پی کاری اصلاحی و عملی هستند، به دیال کشف